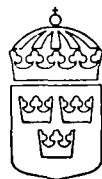

Lagutskottets betänkande

1985/86: 36

om utsökningsregisterlag m. m.

(prop. 1985/86: 155)

LU
1985/86: 36

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1985/86: 155 med förslag till utsökningsregisterlag m. m. samt tre med anledning av propositionen väckta motioner (m, fp resp. c).

I propositionen läggs fram bl. a. förslag till utsökningsregisterlag. Syftet med lagen är en lagreglering av det ADB-register som används inom exekutionsväsendet, det s. k. utsökningsregistret. Lagförslaget innebär i huvudsak en kodifiering av nuvarande ordning och innehåller regler om personregistrets ändamål och innehåll samt om ADB-teknisk tillgång till och gallring av uppgifter ur registret.

Utskottet har vid en hearing inhämtat synpunkter på propositionen och motionerna från datainspektionen.

På begäran av lagutskottet har skatteutskottet yttrat sig över propositionen samt m- och fp-motionerna såvitt avser frågan om generallullstyrelsens åtkomst till utsökningsregistret. Yttrandet har fogats som *bilaga 2* till betänkandet.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionen och avstyrker bifall till samtliga motionsyrkanden. Till betänkandet har fogats åtta reservationer, varav fem (m, fp, c) och tre (c) samt ett särskilt yttrande (m, fp).

Propositionen

I proposition 1985/86: 155 föreslår regeringen (finansdepartementet) att riksdagen antar i propositionen framlagda förslag till

1. utsökningsregisterlag,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100).

Lagrådets yttrande har inhämtats över förslagen utom såvitt avser vissa av de föreslagna ändringarna i sekretesslagen.

Lagförslagen har intagits som *bilaga 1* till detta betänkande.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisas till vad utskottet anför på s. 4.

1 Riksdagen 1985/86. 8 saml. Nr 36

Rättelse: S. 28 och 29 Beteckningen rättad från Bilaga 2 till Bilaga 1. Tillkommer som Bilaga 2: SKU 1985/86: 4 y

Motion 1985/86: 540 av Anne Wibble (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att tullen inte bör ha tillgång till utsökningsregistret.
2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att den praxis som datainspektionen hittills tillämpat vid prövningen av vem som skall ges tillgång till utsökningsregistret också bör gälla fortsättningsvis.

Motion 1985/86: 541 av Bengt Kindbom m. fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att ytterligare samkörningar av personnummerbaserade ADB-system inte bör tillåtas i avvaktan på data- och offentlighetskommitténs arbete.
2. att riksdagen beslutar att 10 § utsökningsregisterlagen skall ha följande lydelse: Myndighet som är registeransvarig för utsökningsregistret skall särskilt iaktta att uppgifterna i registret får bearbetas endast i enlighet med registrets ändamål.
3. att riksdagen beslutar att av regeringen begära förslag dels till i vilken omfattning datakommunikation mellan myndigheter i fortsättningen skall ske i krypterad form, dels till andra säkerhetsåtgärder i myndigheternas datahantering.
4. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om kvalitetsbevakning i uppgiftsinsamling och -bearbetning.
5. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utredning om en framtida decentralisering av REX-systemet såsom motionen anför.

Motion 1985/86: 542 av Gunnar Hökmark m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1985/86: 155 i dess helhet.
2. att riksdagen begär att regeringen skall utarbeta förslag till utsökningsregisterlag i enlighet med vad i motionen anförts.

Utskottet

Inledning

Försöksverksamhet med ett centralt ADB-system för exekutionsväsendet (REX) inleddes i början av 1970-talet. Verksamheten utvidgades successivt, och efter beslut av riksdagen våren 1982 (CU 1981/82: 40) har systemet genomförts vid landets samtliga 81 kronofogdemyndigheter. Vid övergången till permanent drift ersattes tidigare regler om försöksverksamhet med en förordning (1983: 167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet. I förordningen regleras bl. a. förfarandet vid registreringen av allmänna mål i REX-systemet. Förordningen innehåller däremot inte några bestämmelser om registrets närmare utformning eller om förfoganderätten över och åtkomsten till registret.

I REX registreras huvudsakligen allmänna mål, dvs. mål om indrivning av skatter, allmänna avgifter, böter o. d. Enskilda mål (e-mål) registreras

främst för att med datorstöd åstadkomma en samordnad handläggning med de allmänna målen.

I systemet ingår åtta databaser, nämligen

- centralregister med uppgifter om de allmänna och enskilda mål som är överlämnade för indrivning,
- transaktionsregister för registrering via terminal av nya mål, betalningar, avkortningar, anstånd m. m.,
- namnregister för efterforskning av person-/organisationsnummer vilka är identifikationsbegrepp i centralregistret,
- postnummerregister för fördelning och överflyttning av mål m. m.,
- e-målsregister för sökning av enskilda mål med hjälp av diarienummer,
- ombudsregister med uppgifter om de mest frekventa sökandena och ombuden i e-målen,
- organisationsnummerregister för snabb tillgång till namn, adress m. m. för huvudsakligen alla juridiska personer och
- behörighetsregister för kontroll av behörigheten vid användning av terminal.

Datorbearbetningen i REX-systemet sker centralt hos datamaskincentralen för administrativ databehandling (DAFA) som maskinellt också framställer och skickar ut betalningsanmaningar. Nya allmänna mål förs in i systemet dels vid riksskatteverket (RSV), dels vid en särskild registreringsenhet vid kronofogdemyndigheten i Stockholms distrikt. För att påverka registrets innehåll krävs giltigt behörighetskort.

Vid registreringen av nya mål tillförs systemet person- resp. organisationsnummer och andra uppgifter om den som avses med den sökta åtgärden (gäldenären eller svaranden) samt om skulden m. m. I systemet registreras och bevakas också kronofogdemyndigheternas olika åtgärder i målen och vissa andra beslut, t. ex. anstånd, avkortningar, uppskov, avbetalningsplaner och utmättnings- och införselbeslut.

Varje år bearbetas överskjutande preliminära skatter mot registrerade skulder. Avräkning, utmätning och fördelning av beloppen görs maskinellt.

Bokföring och redovisning sker till stor del inom systemets ram. Nästan hälften av betalningarna i allmänna mål görs med inbetalningskort som har skickats ut tillsammans med betalningsanmaningarna. Sådana betalningar registreras med hjälp av magnetband. De medel som kommer in på kronofogdemyndigheternas konton för allmänna mål överförs varje dag maskinellt till statsverkets checkräkning. Även redovisning till uppdragsgivande myndigheter sker till stor del via ADB-medium.

Som ett led i kronofogdemyndigheternas arbetsplanering framställs varannan vecka s. k. planeringsunderlag. I systemet är lagrade vissa generella prioriteringsregler som innebär att mål beträffande s. k. företagskatter, mål med stora belopp, mål där uppskovstiden har gått ut eller där skulden snart preskriberas liksom mål som legat utan åtgärd i tolv månader alltid prioriteras. Prioriteringsreglerna är inte bindande för kronofogdemyndigheterna utan kan ses som förslag till prioritering av åtgärderna. I princip är det den kronofogdemyndighet till vilken ärendet hänvisats som avgör om och när målet skall handläggas.

I ett i februari 1983 avgivet betänkande (Ds Fi 1983:4) lade skattein-
drivningsutredningen fram ett förslag till utsökningsregisterlag. Betänkan-
det har efter sedvanlig remissbehandling lagts till grund för förslaget i
propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till en utsökningsregisterlag. Syftet med
den nya lagen är främst att få till stånd en utförligare författningsreglering
av ADB-verksamheten inom exekutionsväsendet.

Utsökningsregistret skall föras centralt för hela riket. Dess huvudsakliga
ändamål föreslås vara dess användning för kronofogdemyndigheternas
exekutiva verksamhet enligt utsökningsbalken och för planering och tillsyn
av den verksamheten. Härutöver skall registret användas bl. a. vid tillämp-
ning av lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och
avgifter samt för kontrollverksamhet och utredningar vid bestämmande
och uppbörd av skatter, tullar och avgifter.

Förfoganderätten till utsökningsregistret, dvs. rätten att påverka regist-
rets innehåll, föreslås tillkomma RSV, såvitt avser hela registret, och varje
kronofogdemyndighet beträffande uppgifter i mål och ärenden som hand-
läggs hos myndigheten. RSV och kronofogdemyndigheterna får gemen-
samt registeransvar.

Registrets innehåll skall bestå av uppgifter för identifiering och uppgifter
om verkställighetsåtgärder i allmänna och enskilda mål. Dessutom får
registret innehålla vissa andra uppgifter som behövs för att en kronofogde-
myndighet skall kunna fullgöra sina åligganden.

RSV föreslås få terminalåtkomst till hela utsökningsregistret. För krono-
fogdemyndigheten är åtkomsten i princip begränsad till det egna länet.
General tullstyrelsen får åtkomst beträffande uppgifter om person som
förekommer i ärende hos myndigheten. Länsstyrelserna och de lokala
skattemyndigheterna slutligen får terminalåtkomst i fråga om uppgifter om
person som förekommer i ärende hos skattemyndigheterna inom länet.

Utlämnande av uppgifter på ADB-medium skall få ske för utbetalning av
influtna medel och för annan redovisning. För annat ändamål får uppgifter
lämnas ut endast om det följer av föreskrifter i författning eller om rege-
ringen medger det. Regeringen får till datainspektionen delegera rätten att
medge utlämnande av uppgifter som inte är sekretessbelagda.

Uppgifter om indrivning av böter får bevaras till utgången av det år
betalning har skett. Andra uppgifter får bevaras högst tre år. För vissa
uppgifter får regeringen medge en bevaringstid om högst fem år.

I propositionen föreslås vidare ändringar i sekretesslagen. Ändringarna
innebär att den sekretess som i dag gäller för exekutionsväsendet utsträcks
till att omfatta uppgifter i utsökningsregistret såväl när uppgifterna före-
kommer hos registeransvariga myndigheter som när de är tillgängliga på
terminal hos andra myndigheter.

Den nya lagstiftningen avses i huvudsak träda i kraft den 1 september
1986.

Allmänna överväganden

Som utskottet inledningsvis berört har REX-systemet sedan 1970-talets början successivt byggts upp från en försöksverksamhet i begränsad skala till att i dag utgöra ett tämligen omfångsrikt register och ett oundgängligt hjälpmedel i verksamheten hos landets samtliga 81 kronofogdemyndigheter. I sitt betänkande 1980/1981:23 över förslaget till utsökningsbalk ansåg utskottet (s. 18) att kronofogdemyndigheternas möjlighet att använda ADB i sin exekutiva verksamhet borde vidgas. Utskottet konstaterade också att ett ökat utnyttjande av ADB skulle medföra en förenkling av handlägningsrutinerna, något som i sin tur skulle frigöra resurser att kunna användas i mer komplicerade utsökningsmål.

Ett ökat utnyttjande av ADB har således fördelar, som kommer såväl de allmänna som de enskilda målen till godo. Samtidigt förhåller det sig otvivelaktigt så att användningen av ett ADB-system kan medföra risker för intrång i den enskildes personliga integritet. Det är därför nödvändigt att registrets innehåll samt rätten att förfoga över registret och rätten till åtkomst till registret är lagreglerade. Riksdagen har med hänsyn härtill vid flera tillfällen och senast i februari 1986 (LU 1985/86: 16) framhållit vikten av att regeringen snarast framlade ett förslag till utsökningsregisterlag.

Mot bakgrund av det anförda är det enligt utskottets mening tillfredsställande att riksdagen nu förelagts ett förslag till utsökningsregisterlag. Som framgår av redogörelsen ovan innehåller förslaget regler om registrets innehåll, om förfoganderätten över och åtkomsten till registret m. m., dvs. sådana bestämmelser som utskottet i det föregående funnit nödvändiga. Utskottet kan på grund härav inte biträda ett i motion 542 (m) framställt yrkande om avslag på propositionen (yrkande 1). Ett avslag på propositionen och framtagandet av ett nytt förslag till utsökningsregisterlag i enlighet med yrkande 2 i motionen skulle ytterligare förlänga den tid under vilken registret är i funktion utan att vara lagreglerat.

På anförda skäl avstyrker utskottet bifall till motion 542 yrkande 1. Beträffande de punkter i förslaget där motionärerna yrkar en annan utformning av bestämmelserna återkommer utskottet i följande avsnitt.

I motion 541 (c) yrkas (yrkande 5) att frågan om en *framtida decentralisering av REX-systemet* utreds. Motionärerna framhåller som skäl för yrkandet att man för att kunna nå målet ett decentraliserat samhälle måste bl. a. sprida datorer och ADB-personal. Kronofogdemyndigheterna tillhör enligt motionärerna sådana myndigheter som har kapacitet och kompetens att bära upp en egen ADB-utrustning.

Utskottet konstaterar att under hela utvecklingen av REX-systemet har frågan om man bör ha ett centralt datasystem eller regionala anläggningar diskuterats ingående. Gjorda utredningar har visat att ett centralt system från effektivitetssynpunkt är överlägset alla andra alternativ. Principen om ett centralt ADB-system har därefter slagits fast av statsmakterna. Självfallet har därmed frågan inte avgjorts för all framtid utan utvecklingen kan leda till andra bedömningar. Några skäl att i dag överväga införandet av ett decentraliserat system finns emellertid inte. Motion 541 yrkande 5 bör därför inte föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

Utsökningsregistrets ändamål

Som tidigare redovisats skall utsökningsregistret användas för två huvudändamål, dels kronofogdemyndigheternas verkställighet enligt utsökningsbalken och andra författningar, dels planering och tillsyn av denna verksamhet. Dessutom skall registret – utanför exekutionsväsendet – kunna användas inom de områden som avser skattemyndigheternas och tullverkets verksamhet, dvs. avräkning, kontroll och utredning.

Enligt motionärerna i motion 542 (m) bör registrets ändamål enbart vara att tillgodose kronofogdemyndigheternas verksamhet enligt utsökningsbalken eller annan författning, dvs. registret skall användas för rent exekutionsrättsliga uppgifter. Det är, menar motionärerna, från integritetssynpunkt olämpligt att andra intressen får påverka registrets utformning mot ett vidare användningsområde. Ändamålsbeskrivningen i 1 § bör därför utformas i enlighet härmed (yrkande 2).

Utskottet konstaterar att utsökningsregistrets huvudändamål är kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet. Vid sidan härav har RSV i sin funktion som centralmyndighet för exekutionsväsendet behov av registret i sin planering och tillsyn av den verksamheten. Dessa båda användningsområden bestämmer själva registerföringen.

Uppgifterna i registret har betydelse för verksamheten också hos vissa andra myndigheter främst när det gäller tillämpningen av avräkningslagen. Inom skatteförvaltningen finns därjämte behov av att kunna använda registret för kontroll och utredningar för bl. a. beskattningsändamål. Tullverket har också behov av tillgång till uppgifter ur registret. Dessa myndigheters verksamhet ligger här så nära kronofogdemyndigheternas uppgifter att en ändamålsbeskrivning, som medger användning av registret för deras del, enligt utskottets uppfattning är väl motiverad.

Utskottet kan på anförda skäl inte biträda motionärernas önskemål om en ändrad ändamålsbeskrivning.

Förfoganderätt och registeransvar

Enligt lagförslaget får en kronofogdemyndighet förfoganderätt till utsökningsregistret i fråga om uppgifter i mål eller ärenden som handläggs hos myndigheten. RSV får förfoga över hela registret. Registeransvaret blir gemensamt för dessa myndigheter.

I motion 542 (m) riktas kritik mot att RSV skall ha förfoganderätt till registret. RSV har enligt sin instruktion för närvarande inte några exekutionsrättsliga uppgifter. Det är därför uppenbart, anser motionärerna, att verket inte har behov av förfoganderätt för att kunna fylla sin uppgift som centralmyndighet för exekutionsväsendet. Om fler myndigheter får tillgång till registret än de som nödvändigtvis har behov härav, uppkommer enligt motionärernas mening risk för felaktig hantering av känsliga uppgifter, och medborgarnas upplevelse av att vara övervakade förstärks. Motionärerna anser det principiellt angeläget att endast myndigheter, som har ett oundgängligt behov av uppgifter ur registret, får tillgång till registret. Också lämpligheten i det delade registeransvar som skulle bli följden av en förfo-

ganderätt för RSV ifrågasätts i motionen. Motionärerna yrkar därför att RSV inte skall få förfoganderätt över utsökningsregistret (yrkande 2 delvis).

Som utskottet redan har framhållit ingår i RSV:s funktion som centralmyndighet för exekutionsväsendet planering och tillsyn av den exekutiva verksamheten. Utsökningsregistret underlättar i icke ringa mån detta arbete. Registrets användning för avräkningsändamål är så nära knuten till RSV:s uppgifter beträffande skatter och avgifter att förfoganderätt och därmed också registeransvar för verket måste anses väl motiverade.

RSV:s befattning med registret avser till största delen de allmänna målen. Bl.a. för samordning av verkställighet och övrig hantering hör emellertid verket också kunna förfoga över registret när det gäller de enskilda målen. Redan i dag sköter RSV vissa rutiner i dessa mål, och med tanke på en framtida utökad ADB-teknisk användning på detta område framstår en central registrering som mest ändamålsenlig. Utskottet erinrar också om att ett delat registeransvar sedan flera år tillämpas för det centrala skatteregistret. Erfarenheterna av denna ordning ger inte belägg för att det skulle möta några betänkligheter att införa samma system för utsökningsregistret.

Sammanfattningsvis är utskottets mening att RSV:s uppgifter i flera avseenden väl motiverar en förfoganderätt över utsökningsregistret. Därigenom blir verket också registeransvarigt. Några skäl som talar mot att detta ansvar blir gemensamt med kronofogdemyndigheterna finns inte.

På grund av det anförda tillstyrker utskottet bifall till propositionen i denna del och avstyrker följaktligen bifall till motion 542 yrkande 2 i denna del.

I detta sammanhang vill utskottet peka på att departementschefen uttalar i propositionen (s. 11) att det kan finnas anledning till en viss omprövning av RSV:s nuvarande uppgift som enbart administrativ centralmyndighet för exekutionsväsendet. Departementschefen hänvisar i samband därmed till att skatteindrivningsutredningen år 1984 i betänkandet (Ds Fi 1984:4) Indrivning av skatt m.m. lagt fram vissa förslag till ändrade uppgifter för RSV. Bl.a. föreslår utredningen att prioriteringen av insatserna i olika typer av mål hos kronofogdemyndigheterna skall baseras på rutiner som utarbetas av RSV i form av föreskrifter. Utskottet vill med anledning härav erinra om att utskottet – mot bakgrund av påståenden om att allmänna mål prioriteras framför enskilda samt att i enskilda mål skuldbeloppen får vara avgörande för åtgärderna – såväl i samband med antagandet av utsökningsbalken år 1981 som senast under innevarande riksmöte (LU 1985/86: 23) understrukt att det inte får ankomma på RSV att utfärda föreskrifter om prioriteringsmodeller. Varje kronofogdemyndighet skall således självständigt pröva i vilken ordning inkomna mål skall handläggas och vilka indrivningsåtgärder som bör vidtas. Detta hindrar emellertid inte att RSV i egenskap av tillsynsmyndighet utfärdar rekommendationer som kan tjäna som vägledning för kronofogdemyndighetens ställningstagande.

Registrets innehåll

För den som är gäldenär eller svarande i mål hos kronofogdemyndighet registreras i utsökingsregistret person- resp. organisationsnummer som är s. k. sökhegrepp. För fysiska personer registreras dessutom namn, adress och uppgifter om civilstånd, dödsfall och flyttning till utlandet och för juridiska personer uppgifter om firma och adress.

Registret kan också innehålla uppgift om person som är gemensamt betalningsansvarig med gäldenären, om delägare i fåmansföretag liksom om god man enligt 2 § ackordslagen (1970: 847) och om person som avses med beslut om ackord eller näringsförbud eller som har försatts i konkurs. Också uppgifter om betalningsinställelse och likvidation registreras.

Registrering sker också av skulden, av kronofogdemyndigheternas åtgärder i målen och av vissa andra beslut såsom anstånd, avkortningar, uppskov, avbetalningsplaner och utmätningar. När det gäller sådana uppgifter som inte är identifieringsdata för gäldenär eller svarande ges i den nya lagen regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer ett myndigande att meddela närmare föreskrifter om registerinnehållet.

I sammanhanget bör påpekas att terminalåtkomsten för kronofogdemyndigheterna i princip är begränsad till uppgifter om gäldenärer i länet. Ett undantag gäller dock gäldenärens make, om maken själv förekommer som gäldenär hos kronofogdemyndighet i ett annat län.

I motion 542 (m) anförts att registrering av andra personer än gäldenärer och svarande inte bör få förekomma. Som skäl anger motionärerna att det exempelvis är ytterligt olämpligt om barn eller andra familjemedlemmar förs in i registret. Förutom att en registrering upplevs av den enskilde som obehaglig kan den fungera som en brännmärkning. Risk uppstår också att personer felaktigt kan bli föremål för myndighetsingripanden eller drabbas av felaktig myndighetsutövning.

Som utskottet ovan redovisat förs i utsökingsregistret alltid in en uppgift om gäldenärens civilstånd. Någon annan uppgift om familjeförhållanden registreras inte. En gäldenärs make kan visserligen bli införd i registret men endast om maken själv är gäldenär. Utskottet vill också peka på att uppgift om att två gäldenärer är makar liksom även uppgifter om delägarskap i fåmansbolag inte är omedelbart tillgängliga i utsökingsregistret. Sådana uppgifter kan erhållas först via det centrala skatteregistret, beträffande vilket gäller en sekretess som är betydligt strängare än den som råder inom exekutionsväsendet.

Utskottet konstaterar således att det inte förekommer någon registrering av personer i utsökingsregistret enbart på grund av släktskap med en gäldenär. Motionärernas antaganden om en sådan registrering bygger enligt utskottets mening uppenbarligen på en feltolkning av lagförslaget och departementschefens uttalanden.

När det gäller registrering i övrigt av personer som inte är gäldenärer erinrar utskottet om att kronofogdemyndigheterna förutom rent exekutionsrättsliga uppgifter har vissa tillsynsfunktioner. Som tillsynsmyndighet i konkurs har kronofogdemyndigheterna att övervaka efterlevnaden av näringsförbud. Det åliggandet förutsätter att myndigheterna på ett lätt-

hanterligt och effektivt sätt har tillgång till uppgifter om konkurser och näringsförbud. Tilläggas kan att dessa uppgifter liksom uppgifter om betalningsinställelse och likvidation också är betydelsefulla i myndigheternas exekutiva verksamhet. Det är därför väl motiverat att utsökningsregistret får innehålla sådana uppgifter också avseende personer som inte i utsökningsregistret är registrerade som gäldenärer. Även kronofogdemyndigheternas behov av uppgifter om ackord och vissa godmansförordnanden motiverar enligt utskottets mening att sådana uppgifter införs i registret.

Med hänvisning till det nu anförda tillstyrker utskottet förslaget i propositionen i aktuella delar och avstyrker bifall till motion 542 yrkande 2 i motsvarande delar.

Terminalåtkomst och sekretess

RSV får enligt förslaget terminalåtkomst till hela utsökningsregistret. Kronofogdemyndigheternas åtkomst begränsas, som framgår av det ovan anförda, i princip till uppgifter om personer som förekommer i mål och ärenden hos kronofogdemyndighet i länet. I fråga om uppgifter om konkurser och näringsförbud gäller dock ingen geografisk begränsning. Generaltullstyrelsen får enligt förslaget terminalåtkomst till uppgifter om person i ärende hos myndigheten. Länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna föreslås få åtkomst till uppgifter om person i ärende hos skattemyndighet inom länet.

Sekretessen inom exekutionsväsendet utsträcks till att omfatta uppgifter i utsökningsregistret både när de förekommer hos registeransvariga myndigheter och när de är tillgängliga på terminal hos andra myndigheter.

I motion 542 (m) hemställs (yrkande 2) att generaltullstyrelsen, länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna inte får terminalåtkomst. Yrkandet är en konsekvens av motionärernas i tidigare avsnitt behandlade inställning att av integritetsskäl registrets ändamål endast skall vara tillgödoseende av kronofogdemyndigheternas rent exekutiva verksamhet.

Motionären i motion 540 (fp) anser att frågan om tullens åtkomst inte är närmare utredd och finner det särskilt anmärkningsvärt att registret uppenbarligen skall kunna användas för vad som i praktiken blir förundersökning i brottmål. Enligt motionären saknas det skäl att ge generaltullstyrelsen tillgång till registret innan frågan blivit mer ingående prövad. Motionären yrkar därför (yrkande 1) att generaltullstyrelsen inte skall få terminalåtkomst till utsökningsregistret.

Utskottet erinrar om att skatteindrivningsutredningen föreslog fri terminalåtkomst för RSV, kronofogdemyndigheterna och skattemyndigheterna. Förslaget i propositionen innebär således en begränsning av terminalåtkomsten för kronofogdemyndigheterna och skattemyndigheterna.

Utskottet anser att en naturlig utgångspunkt med hänsyn till de registrerades personliga integritet bör vara att åtkomsten till centrala register över huvud taget skall begränsas så att den bara omfattar uppgifter som behövs i varje myndighets verksamhet. Även om man kan utgå från att en kronofogdemyndighet inte tar fram uppgifter som är obehövliga i verksamheten innebär en obegränsad åtkomst att uppgifterna i registret får en icke

önskvärd spridning inte minst genom att allmänheten hos varje kronofogdemyndighet kan få tillgång till hela registret. Terminalåtkomsten bör därför begränsas. Med hänsyn till dels att vissa kronofogdemyndigheter också är tillsynsmyndighet i konkurs med i de flesta fall ett län som tillsynsområde, dels att ett nära samarbete måste förekomma mellan länsstyrelserna och kronofogdemyndigheterna inom länet är det realistiskt att låta kronofogdemyndigheternas terminalåtkomst omfatta hela länet. I fråga om uppgifter om konkurser och näringsförbud bör åtkomsten avse hela riket. Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del.

För RSV:s del följer av verkets förfoganderätt över hela registret att åtkomsten bör gälla i samma utsträckning.

Som framgår av det ovan anförda föreslog inte utredningen någon terminalåtkomst för generaltullstyrelsen. I sitt remissvar över utredningens betänkande ansåg generaltullstyrelsen det angeläget att också tullverket fick sådan åtkomst till utsökningsregistret. Departementschefen delar uppfattningen att det finns skäl att ge tullverket terminalåtkomst till registret. Denna åtkomst föreslås dock inte få avse andra tullmyndigheter än generaltullstyrelsen. Vidare begränsas styrelsens åtkomst till uppgifter om person som förekommer i ärende hos myndigheten.

Skatteutskottet anför i sitt yttrande att tillämpningen av avräkningslagen förutsätter en omfattande kommunikation mellan de restituerande myndigheterna och kronofogdemyndigheterna. För tullverkets vidkommande gäller avräkningsförfarandet främst återbetalningar som aktualiseras av beslut om omtulltaxering eller restitution. Enligt vad skatteutskottet erfarit uppgår antalet återbetalningar till ca 20000 per år varav så gott som alla avser s.k. kreditimportörer som är ADB-registrerade hos generaltullstyrelsen. Skatteutskottet har vidare erfarit att 1–2% av antalet ärenden blir föremål för avräkning och att utbetalningarnas sammanlagda belopp uppgår till ca 200 milj. kr. per år. Enligt generaltullstyrelsens föreskrifter för avräkningsförfarandet får samkörning inte ske av verkets register över kreditimportörer och utsökningsregistret. Avräkningsförfarandet går därför till så att en skriftlig förfrågan om huruvida eventuellt belopp skall avräknas sänds till kronofogdemyndigheten. Sedan kronofogdemyndigheten svarat bearbetas materialet manuellt varefter utbetalning verkställs om inte kronofogdemyndighetens svar föranleder annat. Kommunikationsförfarandet med kronofogdemyndigheten tar normalt fem dagar i anspråk. Genom terminalåtkomst för tullverket i enlighet med förslaget i propositionen skulle enligt skatteutskottets mening avräkningsförfarandet kunna göras mycket smidigare och resurser frigöras för väsentligare göromål. Mot bakgrund härav delar skatteutskottet departementschefens uppfattning att generaltullstyrelsen skulle vinna på att avräkningsförfarandet sker med hjälp av terminalåtkomst till utsökningsregistret. Skatteutskottet vill vidare peka på att tullverkets arbete med att bestämma och uppbära tull, mervärdeskatt och andra skatter och avgifter vid införsel i många fall gör det lika angeläget för tullverket som för andra skattemyndigheter att få terminalanslutning till registret. Slutligen konstaterar utskottet att förslaget, som granskats och lämnats utan erinran av lagrådet, är tillräckligt väl berett för ett positivt beslut i frågan.

Lagutskottet kan för sin del helt ansluta sig till de synpunkter som skatteutskottet anfört. Lagutskottet tillstyrker därför propositionen i denna del och avstyrker bifall till motion 540 yrkande 1 och motion 542 yrkande 2 i denna del.

Vad slutligen angår förslaget om terminalåtkomst för lokala skattemyndigheterna och länsstyrelserna noterar lagutskottet att utredningens förslag inte mötte några andra invändningar hos remissinstanserna än datainspektionens erinran om att möjligheter till fri bearbetning borde undvikas. Utskottet delar departementschefens uppfattning att nämnda myndigheter har ett stort behov av terminalåtkomst till utsökningsregistret. Med de begränsningar i åtkomsträtten som departementschefen föreslår i förhållande till utredningens förslag om fri åtkomsträtt och med beaktande av den föreslagna utsträckningen av sekretessen inom exekutionsväsendet till att omfatta också uppgifterna i utsökningsregistret anser utskottet att den enskildes rättmätiga krav på skydd för sin personliga integritet beaktats på ett tillfredsställande sätt i propositionen.

På grund av det anförda tillstyrker utskottet propositionen även i denna del och avstyrker bifall till motion 542 yrkande 2 i motsvarande del.

Uppgifternas tillförlitlighet – kvalitetsbevakning och rättelserutiner

Propositionen innehåller inte några bestämmelser om kontroll och rättelse av uppgifter i utsökningsregistret.

I motion 541 (c) yrkar motionärerna (yrkande 4) att riksdagen ger regeringen till känna vad som anförs i motionen om kvalitetsbevakning i uppgiftsinsamling och -bearbetning. Motionärerna konstaterar att i REX-systemet utförs ett antal maskinella kontroller och bearbetningar vilka påverkas av kvaliteten på de uppgifter som registreras. Det är därför mycket angeläget att materialets tillförlitlighet garanteras. Kvalitetsfrågan bör enligt motionärerna beaktas vid utformningen av föreskrifter till myndigheterna.

Utskottet anser att det självfallet är viktigt att uppgifterna i utsökningsregistret är korrekta redan vid registreringen. Väl fungerande rättelserutiner är också en god garanti för upprätthållande av hög kvalitet i registret. Förfarandet vid registrering av allmänna mål regleras för närvarande i den särskilda förordningen (1983: 167) om användning av automatisk databehandling inom exekutionsväsendet. När det gäller registreringen av de enskilda målen ger förordningen RSV rätt att föreskriva rutiner härför.

Som utskottet tidigare berört har skatteindrivningsutredningen i ett år 1984 avgivet betänkande behandlat frågan om eventuella ändringar av RSV:s uppgifter med anledning av ADB-hantering inom exekutionsväsendet. Utredningen föreslår, såvitt nu är i fråga, att RSV – på samma sätt som varit fallet under utvecklingsarbetet med REX-systemet – skall ha vissa gransknings- och beslutsfunktioner vid registreringen av mål. Frågan om en närmare reglering av registreringen av uppgifter och ansvarsfördelningen mellan RSV och kronofogdemyndigheterna kommer således att aktualiseras i annat sammanhang.

Utskottet vill också erinra om att datalagen (1973: 289) är subsidiärt tillämplig på utskökningsregistret. Enligt 8 § datalagen skall registeransvariga myndigheter – om anledning förekommer till misstanke om att personuppgift i register är oriktig – undersöka uppgiftens riktighet och, om skäl föreligger, rätta uppgiften eller utesluta den ur registret.

Datainspektionen har utfärdat allmänna råd om tillämpningen av 8 § datalagen. Råden som har form av anvisningar innebär att det vid varje registeransvarig myndighet bör finnas en tjänsteman med uppgift att biträda allmänheten med rättelser.

Data- och offentlighetskommittén har i ett nyligen framlagt delbetänkande (SOU 1986: 24) Integritetsskyddet i informationssamhället I. föreslagit vissa ändringar i datalagen. Förslaget innebär att en särskild dataansvarig skall finnas hos varje registeransvarig myndighet i syfte att ge den enskilde hjälp med att få felaktiga uppgifter i registren rättade. Den dataansvarige skall övervaka rättelserutinerna och se till att såväl allmänheten som berörda tjänstemän får behövlig information. Vidare föreslås att den registeransvariges skyldighet att rätta oriktiga uppgifter skärps till den registrerades förmån. Bl. a. skall en oriktig uppgift alltid rättas i fortsättningen.

Med hänsyn till det arbete som sålunda pågår på området är någon åtgärd från riksdagens sida inte nu påkallad. Utskottet förutsätter emellertid mot bakgrund av det anförda att erforderlig uppmärksamhet fortlöpande ägnas åt kvalitetsfrågorna och de till det sammanhanget hörande rättelsefrågorna.

På anförda skäl avstyrker utskottet bifall till motion 541 yrkande 4.

Utlämnande av uppgifter och underrättelseskyldighet

Enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen har medborgarna, men inte myndigheter, rätt att ta del av handlingar som finns hos en myndighet och som är upprättade i och för myndighetens verksamhet. Under begreppet handlingar faller också ADB-upptagningar om upptagningen är tillskapad för myndighetens verksamhet och kan tas fram i läs- eller hörbar form. Denna rätt begränsas endast av sekretesslagens bestämmelser. Tillhandahålls uppgifterna på t. ex. magnetband krävs däremot i princip att utlämnandet regleras genom föreskrift i författning.

Utlämnande av uppgifter med stöd av tryckfrihetsförordningen medför inte skyldighet för myndigheten att underrätta den om vilken uppgiften lämnats ut.

Med datainspektionens tillstånd utlämnas i dag ej sekretessbelagda uppgifter ur utskökningsregistret på magnetband till Upplysningscentralen som använder dem dels för eget bruk, dels för vidarebefordran till andra kreditupplysningsföretag.

Kreditupplysningsföretagens verksamhet regleras i kreditupplysningslagen som innehåller bestämmelser om bl. a. begränsning av personuppgifter, upplysnings- och underrättelseskyldighet och rättelse och gallring av uppgifterna. Efterlevnaden övervakas av datainspektionen. Uppgifter ur utskökningsregistret lämnas således ut även för annat ändamål än kronofogdemyndigheternas verksamhet.

I propositionen föreslås i 9 § att uppgifter ur utsökningsregistret får lämnas ut på magnetband för utbetalning av influtna medel och annan redovisning. För andra ändamål får utlämnande på ADB-medium ske endast om detta följer av föreskrifter i författning eller om regeringen har medgivit det. Beträffande ej sekretessbelagda uppgifter får regeringen bemyndiga datainspektionen att lämna sådant medgivande.

I propositionen framhålls vidare att utlämnande av uppgifter i utsökningsregistret, som lämpar sig för kreditbedömning, bör kanaliseras via kreditupplysningsföretag. I syfte att förhindra att sådana ekonomiska uppgifter sprids i fall där kreditupplysningslagens regler inte blir tillämpliga föreslås i 10 § en bestämmelse av innebörd att registeransvarig myndighet särskilt skall iaktta att uppgifterna i registret får bearbetas endast i enlighet med registrets ändamål. Regeringen får dock enligt andra meningens i 10 § för särskilt fall medge annan bearbetning om det föreligger särskilda skäl.

I motion 540 (fp) yrkas (yrkande 2) att regeringen ges till känna att datainspektionens praxis i tillståndsfrågor skall vara vägledande också i fortsättningen. I motionen framhålls att datainspektionen hittills har varit mycket restriktiv vid tillståndsgivning till andra än kreditupplysningsföretag, främst på grund av kvalitetsbrister i registren. Den vägledning som datainspektionen efterlyst och som hade kunnat ges genom en mer noggrann reglering av utlämnandefrågor saknas i propositionen. Detta kan, enligt motionären, tydas som att regeringen avser att inta en mer lättsinnig attityd än datainspektionen gjort.

I motion 541 (c) hemställs (yrkande 2) att 10 § andra meningens utgår. Som skäl anför motionärerna att regeringens beslut i olika överprövningsärenden under de senaste åren klart skiljer sig från datainspektionens tolkning av datalagen. Datainspektionen har i sina bedömningar i betydligt större utsträckning tagit hänsyn till människors rätt till skydd mot personuppgiftsutlämnande än vad regeringens beslut ger uttryck för. Enligt motionärerna sammanfaller datainspektionens beslut och praxis med intentionerna i datalagen. Det är mot den bakgrunden betänkligt, menar motionärerna, att propositionen ger utrymme för försäljning av uppgifter om enskilda personer till exempelvis kreditupplysningsföretag. Generellt är det enligt motionärernas mening viktigt att uppgifter som insamlats för ett ändamål inte genom bearbetning/samkörning utnyttjas för andra syften än de ursprungliga. Detta förhållande hindrar emellertid inte att uppgifter får lämnas ut i samma omfattning som de är tillgängliga för kronofogdemyndigheten. Visar utvecklingen på legitima behov av ett utökat användningsområde för REX-systemet bör regeringen, framhåller motionärerna, för varje särskilt fall för riksdagen framlägga förslag till ändring i utsökningsregisterlagen.

Motionärerna i motion 542 (m) framhåller att den enskilde bör underrättas när uppgift ur registret lämnas ut till annan myndighet. Detsamma bör gälla när uppgift lämnas ut enligt offentlighetsprincipen även om man då inte kan ange till vem uppgiften lämnats. Det bör också övervägas om inte underrättelse skall ske när uppgift lämnas till Upplysningscentralen eftersom felaktiga uppgifter kan leda till stort men för den enskilde.

Som utskottet ovan anför kräver utlämnande av uppgifter som inte finns

i allmän handling i princip författningsstöd. Magnetband, som inte faller under begreppet allmän handling, används i dag inom exekutionsväsendet för bl. a. utbetalning via det statliga redovisningssystemet. Liknande rutiner tillämpas också vid redovisning till vissa uppdragsgivande myndigheter. Vad gäller de enskilda målen inriktas utvecklingen på en ökad ADB-användning vid registreringen av målen. För att vara rationell bör också utbetalning och annan redovisning i de målen ske med motsvarande teknik. För båda typerna av mål finns således behov av en bestämmelse som medger betalning och annan redovisning med hjälp av magnetband. Utskottet ansluter sig därför till förslaget i denna del.

Utlämnande för annat ändamål föreslås enligt mönster från skatteregisterlagen få ske endast med författningsstöd eller med regeringens medgivande. Denna ordning finner utskottet självklar. Utskottet ansluter sig också till den del av förslaget som ger datainspektionen möjlighet att efter delegation från regeringen pröva frågor om utlämnande.

Vid utlämnande på ADB-medium av uppgifter för kreditbedömning är det fråga om ekonomisk information av känslig natur. Sådana uppgifter bör inte spridas utanför kreditupplysningslagens tillämpningsområde. Utlämnandet bör därför ske via kreditupplysningsföretagen. Kreditupplysningslagens skyddsregler om bl. a. underrättelse, begränsning av uppgifter och rättelseförfarandet måste då tillämpas när uppgifterna lämnas vidare. För att förhindra att uppgifter ur utsökningsregistret sprids utanför kreditupplysningslagens tillämpningsområde behöver ytterligare skyddsåtgärder vidtas. I likhet med departementschefen anser utskottet att det kan ske genom att i 10 § första meningen tas in den uttryckliga bestämmelsen att registret får bearbetas endast i enlighet med dess ändamål. Det blir således inte tillåtet att, utöver vad som behövs i kronofogdemyndigheternas verksamhet enligt lag eller förordning, använda särskilda program för sammanställning av uppgifter om de registrerades ekonomiska förhållanden. Ansvaret för att så inte sker ligger på de registeransvariga myndigheterna.

I vissa speciella fall kan emellertid behov uppstå som motiverar bearbetning för annat ändamål än de som anges i registret, exempelvis i samband med att uppgifter utlämnas på ADB-medium till Upplysningscentralen. Utskottet delar därför departementschefens uppfattning att regeringen då bör ha möjlighet att medge undantag från bestämmelsen om att bearbetning får ske endast för registrets ändamål. Det nu anförda innebär att utskottet inte delar den ståndpunkt som i denna del framförts i motion 541.

Kreditupplysningsföretagen är, som ovan antytts, skyldiga att vid utlämnande av uppgifter om person underrätta den som avses med uppgifterna. Någon motsvarande skyldighet föreslås inte i propositionen bli införd då uppgifter lämnas ur utsökningsregistret. Att myndigheterna vid utlämnande av uppgifter enligt offentlighetsprincipen skulle behöva lämna underrättelse om utlämnandet skulle enligt utskottet föra alltför långt. I de fall där myndigheten på grund av bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen inte kan ange till vem uppgiften lämnats skulle en underrättelse t. o. m. kunna göra mer skada än nytta. Denna åsikt har också framförts av datainspektionen.

Vid uppgiftslämnande utanför offentlighetsprincipen, t. ex. till andra

myndigheter i samband med statlig och kommunal upphandling, ligger emellertid såsom framhålls i propositionen uppgiftslämnandet ibland så nära det som sker via kreditupplysningsföretagen att en motsvarande underrättelseskyldighet skulle kunna vara motiverad. Detta är en fråga som emellertid bör övervägas mer ingående och i ett större sammanhang. Utskottet förutsätter att så sker inom ramen för data- och offentlighetskommitténs arbete. I avvaktan på resultatet av det arbetet finner utskottet det inte tjänligt att i utsökningsregisterlagen ta in någon provisorisk bestämmelse om underrättelseskyldighet.

Sammanfattningsvis anser sig utskottet således kunna godta de föreslagna bestämmelserna i 9 och 10 §§. Någon särskild bestämmelse om underrättelse om att uppgift lämnats ur registret bör inte införas i lagen. När det slutligen gäller yrkandet i motion 540 att riksdagen skall göra uttalanden om datainspektionens praxis, anser utskottet att – utöver vad utskottet anfört ovan om utlämnande i huvudsak endast via kreditupplysningsföretag – riksdagen inte bör göra några särskilda uttalanden härom.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 540 yrkande 2, motion 541 yrkande 2 och motion 542 yrkande 2 i nu aktuella delar.

Övriga frågor

I motion 541 (c) yrkas (yrkande 1) att ytterligare *samkörningar av personnummerbaserade ADB-system* inte bör tillåtas i avvaktan på data- och offentlighetskommitténs arbete. Som skäl anför motionärerna att frågor om samkörning i dag är otillfredsställande reglerade.

Med anledning av proposition 1985/86: 220 om riktlinjer för den framtida datapolitiken väcktes en motion med ett liknande yrkande. I ett till finansutskottet avgivet yttrande (KU 1985/86: 5 y) uttalade konstitutionsutskottet som sin mening att det knappast är möjligt eller ens lämpligt att generellt "låsa" tillämpningen av datalagen och hithörande lagstiftning eller ny lagstiftning under en längre tid. Utskottet förutsatte dock att såväl regeringen som övriga tillämpande myndigheter noggrant bevakade integritetsproblemen. Finansutskottet instämde i sitt betänkande (FiU 1985/86: 5) i vad konstitutionsutskottet anfört och avstyrkte motionsyrkandet.

Enligt lagutskottets mening finns inte anledning för riksdagen att nu göra något annat ställningstagande i frågan.

På grund av det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 541 yrkande 1.

I motion 541 hemställs (yrkande 3) att riksdagen beslutar att av regeringen begära förslag till *dels* regler om i vilken omfattning datakommunikation mellan myndigheter i fortsättningen skall ske i krypterad form, *dels* andra *säkerhetsåtgärder* i myndigheternas datahantering. Motionärerna hänvisar till vissa förslag som lagts fram i sårbarhetsberedningens slutrapport (SOU 1986: 12) Datorer, sårbarhet, säkerhet.

I motionen framhålls vidare att säkerhetsmetoderna ofta inte är tillförlitliga och att behörighetskontrollen är undermålig. Motionärerna delar be-

redningens uppfattning att överföring av datauppgifter bör ske i krypterad form, när uppgifterna är av känslig karaktär. Motionärerna anser att säkerhets- och sårbarhetsaspekterna måste ägnas större uppmärksamhet än tidigare. Propositionen ger enligt motionärernas mening dock inte uttryck för en sådan uppfattning. Motionärerna påpekar också att sårbarhetsproblemen kan leda till att man måste avstå från viss dataöverföring och viss dataregistrering.

Sårbarhetsberedningens slutrapport har överlämnats till regeringen, och frågornas vidare handläggning är för närvarande föremål för överväganden inom regeringens kansli. Med hänsyn härtill saknas enligt utskottets mening anledning för riksdagen att begära något förslag i de av beredningen väckta frågorna. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion 541 yrkande 3.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avslag på proposition 1985/86: 155*
att riksdagen avslår motion 1985/86: 542 yrkande 1,
2. beträffande *framtida decentralisering av REX-systemet*
att riksdagen avslår motion 1985/86: 541 yrkande 5,
3. beträffande *riksskatteverkets förfoganderätt över och terminalåtkomst till utskökningsregistret*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86: 155 i denna del och med avslag på motion 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört,
4. beträffande *utskökningsregistrets innehåll*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86: 155 i denna del och med avslag på motion 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört,
5. beträffande *generaltullstyrelsens terminalåtkomst*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86: 155 i denna del och med avslag på motionerna 1985/86: 540 yrkande 1 och 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört,
6. beträffande *länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas terminalåtkomst*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86: 155 i denna del och med avslag på motion 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört,
7. beträffande *uppgifternas tillförlitlighet*
att riksdagen avslår motion 1985/86: 541 yrkande 4.
8. beträffande *utlämnande av uppgifter och underrättelseskyldighet*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86: 155 i denna del och med avslag på motionerna 1985/86: 540 yrkande 2, 1985/86: 541 yrkande 2 och 1985/86: 542 yrkande 2 i denna del godkänner vad utskottet anfört,

9. beträffande *förslaget till utsökningsregisterlag*
att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till utsökningsregisterlag.

10. beträffande *sekretesslagen*
att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100).

11. beträffande *samkörning av personnummerbaserade ADB-system*

att riksdagen avslår motion 1985/86: 541 yrkande 1.

12. beträffande *säkerhetsåtgärder*
att riksdagen avslår motion 1985/86: 541 yrkande 3.

Stockholm den 22 maj 1986

På lagutskottets vägnar

Per-Olof Strindberg

Närvarande: Per-Olof Strindberg (m), Lennart Andersson (s), Stig Gustafsson (s), Martin Olsson (c), Inga-Britt Johansson (s), Allan Ekström (m), Bengt Kronblad (s), Inger Hestvik (s), Gunnar Thollander (s), Ewa Hedkvist Petersen (s), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c), Marianne Carlström (s) och Hugo Hegeland (m).

Reservationer

1. Framtida decentralisering av REX-systemet (mom. 2)

Martin Olsson och Kersti Johansson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna anser utskottet att starka skäl – bl. a. hänsyn till den enskildes integritet och allmänna decentraliseringssträvanden – talar för att möjligheterna att utnyttja framtida strukturförändringar till länsvis decentraliserade REX-system bör undersökas. Detta bör med bifall till yrkande 5 i motion 541 ges regeringen till känna.

dels att utskottet under 2 bort hemställa

2. beträffande *framtida decentralisering av REX-systemet*
att riksdagen med bifall till motion 1985/86: 541 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om utredning av en framtida decentralisering av REX-systemet.

2. Riksskatteverkets förfoganderätt över och terminalåtkomst till utsökningsregistret (mom. 3)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c) och Hugo Hegeland (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Uppgifterna i" och slutar med "ändrad ändamålsbeskrivning" bort ha följande lydelse:

Uppgifterna i registret har när det gäller tillämpningen av avräkningslagen betydelse för verksamheten också hos vissa andra myndigheter, exempelvis generaltullstyrelsen, RSV och de lokala skattemyndigheterna. Inom skatteförvaltningen finns också behov av att använda registret för kontroll och utredningar för beskattningsändamål. Detta gäller även RSV som är beskattningsmyndighet för bl. a. punktskatter.

Utskottet konstaterar att RSV således har behov av registret för planering och tillsyn av verksamheten inom exekutionsväsendet, för avräkningsändamål och för beskattning, men inte för något annat ändamål. Övriga i 1 § beskrivna ändamål bör således inte hänsyfta på RSV.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "RSV:s befattning" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Som utskottet i det föregående anført har RSV inte behov av tillgång till registret i andra fall än i de fall som utskottet särskilt angett. Någon sådan generell förfoganderätt till hela registret som föreslås i propositionen kan utskottet därför inte biträda. Enligt utskottets mening bör RSV:s förfoganderätt begränsas till uppgifter som behövs för de angivna ändamålen, nämligen planering och tillsyn i verkets egenskap av centralmyndighet för administration av exekutionsväsendet, avräkning enligt avräkningslagen och beskattning.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "För RSV:s" och slutar med "samma utsträckning" bort ha följande lydelse:

När det gäller RSV har utskottet ovan föreslagit att verkets förfoganderätt till registret skall begränsas till att avse endast vissa ändamål. Enligt utskottets mening bör terminalåtkomsten begränsas på samma sätt.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet sålunda med anledning av motion 542 yrkande 2 att RSV:s förfoganderätt och terminalåtkomst begränsas till följande ändamål, nämligen den planering och tillsyn av den exekutiva verksamheten som följer av verkets roll som administrativ centralmyndighet för exekutionsväsendet, avräkning enligt avräkningslagen och verkets uppgifter som beskattningsmyndighet.

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. *beträffande riksskatteverkets förfoganderätt över och terminalåtkomst till utsökningsregistret*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 155 i denna del och motion 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anført.

3. Generaltullstyrelsens terminalåtkomst (mom. 5)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c) och Hugo Hege-land (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "ändrad ändamålsbeskrivning" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill tillägga att generaltullstyrelsen enligt utskottets mening inte har behov av uppgifter ur utsökningsregistret i vidare utsträckning än för avräkningsändamål. I ändamålsbeskrivningen bör därför inte ingå områden som tulltaxering och tullar. Utskottet förordar att i 1 § tredje stycket 2 p. ordet "tulltaxering" och i 3 p. ordet "tullar" utgår.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Lagutskottet kan" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Lagutskottet kan för sin del dela skatteutskottets uppfattning att generaltullstyrelsen bör ha terminalåtkomst till utsökningsregistret för avräkningsändamål. Genom terminalåtkomst kan, som skatteutskottet påpekat, avräkningsförfarandet bli smidigare och resurser frigöras. För kreditimportörer som inte är gäldenärer innebär styrelsens åtkomst till registret enligt lagutskottets mening att de snabbare än vad som nu är fallet med ett manuellt förfarande kan få tillbaka sina pengar. Även kreditimportörer som är gäldenärer och som efter avräkning har rätt till återbetalning gör en tidsvinst.

Som utskottet tidigare understrukit bör av hänsyn till den personliga integriteten åtkomsten till centrala register begränsas till att avse uppgifter som uttryckligen behövs i myndigheternas verksamhet. Enligt utskottets mening har inte visats att det finns ett sådant uttryckligt behov när det gäller övriga ärenden hos generaltullstyrelsen. Utskottet kan därför inte ansluta sig till skatteutskottets ställningstagande i den delen.

Med hänsyn till det anförda tillstyrker utskottet att riksdagen med anledning av motion 540 yrkande 1 och motion 542 yrkande 2 i denna del begränsar generaltullstyrelsens terminalåtkomst till uppgifter som behövs för avräkningsärenden.

dels att utskottet under 5 bort hemställa

5. beträffande *generaltullstyrelsens terminalåtkomst* att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 155 i denna del och med anledning av motionerna 1985/86: 540 yrkande 1 och 1985/86: 542 yrkande 2 i motsvarande del godkänner vad utskottet anför,

4. Uppgifternas tillförlitlighet (mom. 7)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c) och Hugo Hege-land (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är rättsläget otillfredsställande i vad avser såväl kontroll som rättelse av uppgifterna i utsökningsregistret. Gällande regelsystem för registrering av uppgifter är inte tillfyllest som garanti för hög registerkvalitet. Ett minimikrav för registeruppgifternas tillförlitlighet är

att en verkställighetsprövning sker före registrering och gärna med utnyttjande av ett fungerande påminnelse-system. Även rättelserutinerna är otillräckliga, främst genom avsaknad av obligatorisk rättelseavvisering. Ett eventuellt genomförande av data- och offentlighetskommitténs förslag kan inte heller avvaktas.

Utskottet vill understryka betydelsen av registeruppgifternas tillförlitlighet. För att så långt möjligt förhindra integritetskränkningar krävs nu författningsreglering av frågorna om kontroll och rättelse av uppgifter i utsökningsregistret.

Vad utskottet anfört med anledning av motion 541 yrkande 4 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottet under 7 bort hemställa

7. beträffande *uppgifternas tillförlitlighet*

att riksdagen med anledning av motion 1985/86: 541 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om författningsreglering av frågorna om kontroll och rättelse av uppgifter i utsökningsregistret.

5. Utlämnande av uppgifter och underrättelseskyldighet (mom. 8)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c) och Hugo Hege-land (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 14 med "I vissa" och slutar med "motion 541" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av det anförda är det enligt utskottet betänkligt att förslaget till utsökningsregisterlag likväl ger utrymme för försäljning av uppgifter om enskilda personer för bl. a. kreditupplysningsändamål till andra än kreditupplysningsföretag genom att regeringen enligt 10 § andra meningen får rätt att medge "annan bearbetning". Generellt är det enligt utskottets mening viktigt att uppgifter insamlade för ett ändamål inte genom bearbetning/samkörning utnyttjas för andra ändamål än de ursprungligen åsyftade. Något sådant bemyndigande för regeringen som andra meningen i 10 § innebär bör därför riksdagen inte ge. Utskottet delar således motionärernas i motion 541 uppfattning att andra meningen i 10 § bör utgå.

Skulle utvecklingen visa på legitima behov av utökning av REX-systemets användningsområde bör regeringen, som framhålls i motion 541, framlägga förslag till ändring av utsökningsregisterlagen.

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 14 med "Vid uppgiftslämnande" och slutar på s. 15 med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Vid uppgiftslämnande utanför offentlighetsprincipen, t. ex. till andra myndigheter i samband med statlig och kommunal upphandling, ligger däremot uppgiftslämnandet ibland så nära det som sker till kreditupplysningsföretagen att en motsvarande underrättelseskyldighet är synnerligen

angelägen ur integritetsskyddssynpunkt. Man kan därför inte avvakta eventuellt förslag av data- och offentlighetskommittén. Utskottet anser det således nödvändigt att redan nu i utsökningsregisterlagen införs en bestämmelse om underrättelseskyldighet.

Vad slutligen angår yrkandet i motion 540 om datainspektionens praxis när det gäller tillstånd till utlämnande av ej sekretessbelagda uppgifter på ADB-medium förutsätter utskottet att datainspektionens hittillsvarande praxis skall vara vägledande också i fortsättningen. Utskottet vill i sammanhanget även hänvisa till konstitutionsutskottets betänkande KU 1985/86: 25 reservation 3.

Vad utskottet anfört i detta avsnitt bör riksdagen med bifall till motion 541 yrkande 2 och med anledning av motionerna 540 yrkande 2 och 542 yrkande 2 i nu aktuella delar godkänna.

dels att utskottet under 8 bort hemställa

8. beträffande *utlämnande av uppgifter och underrättelseskyldighet*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 155 i denna del och med bifall till motion 1985/86: 541 yrkande 2 och med anledning av motionerna 1985/86: 540 yrkande 2 och 1985/86: 542 yrkande 2 i dessa delar godkänner vad utskottet anfört.

6. Förslaget till utsökningsregisterlag (mom. 9)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp), Kersti Johansson (c) och Hugo Hege-land (m) anser – under förutsättning av bifall till reservationerna 2, 3 och 5

att utskottet under 9 bort hemställa

9. beträffande *förslaget till utsökningsregisterlag*

att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till utsökningsregisterlag med den ändringen *dels* att 1, 2, 7, 8 och 10 §§ erhåller följande som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse, *dels* att den föreslagna 11 § betecknas 12 §, *dels* att i lagen införs en ny 11 § med följande som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse.

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

1 §

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela riket gemensamt utsökningsregister.

Registret skall användas inom exekutionsväsendet för

1. verkställighet enligt utsökningsbalken,
2. verkställighet eller tillsyn enligt annan författning,
3. avräkning enligt lagen (1985: 146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,

4. planering och tillsyn av verksamhet som avses under 1–3.

Registret får användas av myndigheter utanför exekutionsväsendet för

1. ändamål som avses i andra stycket 3,
2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet vid beskattning och tulltaxering,
3. utredningar vid bestämmande och uppbörd av skatter, tullar och socialavgifter.

Registret får användas av myndigheter utanför exekutionsväsendet för

1. ändamål som avses i andra stycket 3,
2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet vid beskattning,
3. utredningar vid bestämmande och uppbörd av skatter och socialavgifter.

2 §

Riksskatteverket förfogar över hela utsökningsregistret. En kronofogdemyndighet förfogar över registret, såvitt gäller uppgifter i mål eller ärenden som handläggs hos myndigheten, enligt de närmare föreskrifter regeringen meddelar.

Riksskatteverket förfogar över utsökningsregistret i den utsträckning verket behöver för att tillgodose ändamål som avses i 1 § andra stycket 4 och tredje stycket 1–3. En kronofogdemyndighet förfogar över registret, såvitt gäller uppgifter i mål eller ärenden som handläggs hos myndigheten, enligt de närmare föreskrifter regeringen meddelar.

7 §

Riksskatteverket och kronofogdemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret.

Terminalåtkomsten för riksskatteverket får avse endast uppgifter som omfattas av verkets förfoganderätt över registret enligt 2 §.

Terminalåtkomsten för en kronofogdemyndighet får avse endast uppgifter om

1. den som är registrerad hos en kronofogdemyndighet i länet som gäldenär i mål om exekutiva åtgärder,
2. den som i annat fall än som avses under 1 är gäldenär eller svarande i mål eller ärende som handläggs hos myndigheten,
3. make till person som avses under 1,
4. den som är gemensamt betalningsansvarig med person som avses under 1,
5. fåmansföretag som avses i 35 § 1 a mom. sjunde stycket kommunalskattelagen (1928:370) och delägare i sådant företag, om företaget eller delägare i detta är gäldenär som avses under 1,
6. konkurs och näringsförbud.

I fråga om kronofogdemyndighet som är tillsynsmyndighet i konkurs gäller terminalåtkomsten enligt andra stycket 1 också gäldenärer i annat län, om detta ingår i tillsynsområdet.

8 §

Generaltullstyrelsen, länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsokningsregistret. Terminalåtkomsten för generaltullstyrelsen får avse endast uppgifter om person som förekommer i ärende hos myndigheten. För en länsstyrelse och en lokal skattemyndighet får terminalåtkomsten avse endast uppgifter om person, som förekommer i ärende hos myndigheten eller hos annan skattemyndighet inom länet.

Generaltullstyrelsen, länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsokningsregistret. Terminalåtkomsten för generaltullstyrelsen får avse endast uppgifter om person som förekommer hos myndigheten i ärende enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. För en länsstyrelse och en lokal skattemyndighet får terminalåtkomsten avse endast uppgifter om person, som förekommer i ärende hos myndigheten eller hos annan skattemyndighet inom länet.

10 §

Myndighet som är registeransvarig för utsokningsregistret skall särskilt iaktta att uppgifterna i registret får bearbetas endast i enlighet med registrets ändamål. *Regeringen får för särskilt fall medge annan bearbetning, om det föreligger särskilda skäl.*

Myndighet som är registeransvarig för utsokningsregistret skall särskilt iaktta att uppgifterna i registret får bearbetas endast i enlighet med registrets ändamål.

11 §

När uppgift ur utsokningsregistret lämnas ut till myndighet för verksamhet som ej avser myndighetsutövning skall den som avses med uppgiften samtidigt och kostnadsfritt tillställas ett skriftligt meddelande om de uppgifter som har lämnats ut rörande honom och om vem som har begärt uppgiften.

7. Samkörning av personnummerbaserade ADB-system (mom. 11)

Martin Olsson och Kersti Johansson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Med anledning" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

I avvaktan på resultatet av data- och offentlighetskommitténs arbete och med hänvisning till att frågor om samkörning i dag är otillfredsställande reglerade anser utskottet i likhet med motionärerna att tillstånd till ytterligare samkörningar av personnummerbaserade ADB-system inte bör ges. Vad utskottet nu anfört bör med bifall till motion 541 yrkande 1 ges regeringen till känna.

dels att utskottet under 11 bort hemställa

11. beträffande *samkörning av personnummerbaserade ADB-system*

att riksdagen med bifall till motion 541 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om förbud mot samkörning av personnummerbaserade ADB-system.

8. Säkerhetsåtgärder (mom. 12)

Martin Olsson och Kersti Johansson (båda c) anser .

dels att den del av utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "Sårbarhetsberedningens slutrapport" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna anser utskottet att den ökade uppmärksamhet som numera måste ägnas åt säkerhets- och sårbarhetsaspekter dess värre inte präglar regeringens förslag till utskökningsregisterlag. Hur dessa frågor skall lösas när det gäller utskökningsregistret bör därför utredas. Vad gäller myndigheternas register i övrigt bör dessutom enligt utskottets mening frågor om avstående från viss dataöverföring och ADB-registrering utredas särskilt. Riksdagen bör i enlighet med yrkande 3 i motion 541 begära att regeringen efter verkställda utredningar framlägger förslag när det gäller dessa frågor.

dels att utskottet under 12 bort hemställa

12. beträffande *säkerhetsåtgärder*

att riksdagen med anledning av motion 1985/86: 541 yrkande 3 begär att regeringen lägger fram förslag till lösning av säkerhetsfrågorna vid ADB-register i enlighet med vad utskottet anfört.

Särskilt yttrande

Framtida decentralisering av REX-systemet (mom. 2)

Per-Olof Strindberg (m), Allan Ekström (m), Ewy Möller (m), Kjell-Arne Welin (fp) och Hugo Hegeland (m) anför:

Vi vill framhålla att av hänsyn till den enskildes integritet bör centraliserade system undvikas. När det gäller frågan om RSV:s förfoganderätt och åtkomst har de borgerliga ledamöterna i särskild reservation yrkat att RSV:s förfoganderätt kraftigt skall begränsas. Om riksdagen bifaller yrkandet kommer tyngdpunkten i REX-systemet att ligga lokalt i varje kronofogdedistrikt med dess begränsade åtkomstmöjlighet. Härigenom uppnås enligt vår mening balans mellan effektivitet och integritet i systemet. Därmed har frågan emellertid inte slutligen avgjorts. Den framtida utvecklingen kan givetvis föranleda andra bedömningar, bl. a. om integritetsskyddet kommer i fara. Några skäl att i dag överväga införandet av ett fullständigt decentraliserat REX-system har vi inte kunnat finna. Vi har därför kunnat ansluta oss till utskottets ställningstagande.

1 Förslag till Utsökningsregisterlag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett för hela riket gemensamt utsökningsregister.

Registret skall användas inom exekutionsväsendet för

1. verkställighet enligt utsökningsbalken,
2. verkställighet eller tillsyn enligt annan författning,
3. avräkning enligt lagen (1985: 146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter,
4. planering och tillsyn av verksamhet som avses under 1–3.

Registret får användas av myndigheter utanför exekutionsväsendet för

1. ändamål som avses i andra stycket 3,
2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet vid beskattning och tulltaxering,
3. utredningar vid bestämmande och uppbörd av skatter, tullar och socialavgifter.

2 § Riksskatteverket förfogar över hela utsökningsregistret. En kronofogdemyndighet förfogar över registret, såvitt gäller uppgifter i mål eller ärenden som handläggs hos myndigheten, enligt de närmare föreskrifter regeringen meddelar.

Utsökningsregistrets innehåll

3 § Utsökningsregistret skall innehålla uppgifter om den som enligt 1 kap. 7 § utsökningsbalken är gäldenär eller svarande i mål hos en kronofogdemyndighet. I fråga om annan person får införas uppgifter som avses i 6 § 9.

4 § För en fysisk person skall i utsökningsregistret anges

1. namn, adress och personnummer eller, när uppgift om personnummer saknas, särskilt registreringsnummer,
2. civilstånd och dag för civilståndsändring,
3. om han har avlidit dagen för dödsfallet,
4. om han har flyttat till utlandet dagen för utflyttningen och den församling från vilken utflyttningen skett.

5 § För en juridisk person skall i utsökningsregistret anges firma, adress och organisationsnummer eller, när uppgift om organisationsnummer saknas, särskilt redovisnings- eller registreringsnummer.

För ett dödsbo får även registreras den avlidnes personnummer och dagen för dödsfallet.

6 § Utöver de uppgifter som anges i 4 och 5 §§ får utsökningsregistret, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, innehålla uppgifter om

1. exekutionstitel, skuldens storlek, medelsslag, dag när skulden fastställdes och när den förföll till betalning, influtna medel, den tidpunkt vid

vilken skulden preskriberas samt andra förhållanden av betydelse för betalningsskyldigheten som framgår av exekutionstiteln eller av andra handlingar i målet.

2. de verkställighetsåtgärder som har begärts av sökanden.
3. den som sökt verkställigheten och vad som i övrigt behövs för utbetalning av influtna medel och annan redovisning.
4. ställd säkerhet, uppskov och avbetalningsplan.
5. utmätning, exekutiv försäljning, införsel, avräkning och betalnings-säkring.
6. kvarstad och återtagande av vara.
7. bötesförvandling.
8. betalningsinställelse och likvidation.
9. konkurs, ackord, näringsförbud och förordnande av god man enligt 2 § ackordslagen (1970: 847).
10. förhör eller annan åtgärd som har vidtagits för efterforskning av tillgångar.
11. redovisningen av verkställighetsuppdraget.
12. administrativa och tekniska uppgifter som behövs för registrets användning.

Åtkomst och utlämnande

7 § Riksskatteverket och kronofogdemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret.

Terminalåtkomsten för en kronofogdemyndighet får avse endast uppgifter om

1. den som är registrerad hos en kronofogdemyndighet i länet som gäldenär i mål om exekutiva åtgärder.
2. den som i annat fall än som avses under 1 är gäldenär eller svarande i mål eller ärende som handläggs hos myndigheten.
3. make till person som avses under 1.
4. den som är gemensamt betalningsansvarig med person som avses under 1.
5. fämansföretag som avses i 35 § 1 a mom. sjunde stycket kommunal-skattelagen (1928: 370) och delägare i sådant företag, om företaget eller delägare i detta är gäldenär som avses under 1.
6. konkurs och näringsförbud.

I fråga om kronofogdemyndighet som är tillsynsmyndighet i konkurs gäller terminalåtkomsten enligt andra stycket 1 också gäldenärer i annat län, om detta ingår i tillsynsområdet.

8 § Generaltullstyrelsen, länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret. Terminalåtkomsten för generaltullstyrelsen får avse endast uppgifter om person som förekommer i ärende hos myndigheten. För en länsstyrelse och en lokal skattemyndighet får terminalåtkomsten avse endast uppgifter om person, som förekommer i ärende hos myndigheten eller hos annan skattemyndighet inom länet.

9 § För utbetalning av influtna medel och för annan redovisning får uppgifter ur utsökningsregistret lämnas ut på medium för automatisk databehandling.

För annat ändamål än som anges i första stycket får uppgifter lämnas ut på medium för automatisk databehandling endast om detta följer av lag eller förordning eller regeringen har medgett det. Regeringen får uppdra at

datainspektionen att lämna sådant medgivande i fråga om uppgifter som inte omfattas av sekretess. Datainspektionens beslut får överklagas hos regeringen genom besvär.

LU 1985/86: 36
Bilaga 1

Övriga bestämmelser

10 § Myndighet som är registeransvarig för utsökningsregistret skall särskilt iaktta att uppgifterna i registret får bearbetas endast i enlighet med registrets ändamål. Regeringen får för särskilt fall medge annan bearbetning, om det föreligger särskilda skäl.

11 § Uppgift om indrivningsuppdrag som avser böter får bevaras i utsökningsregistret till utgången av det år då full betalning skedde. Andra uppgifter som avses i 6 § 1–11 får bevaras under högst tre år. Denna tid räknas för uppgifter om betalningssäkring, kvarstad, näringsförbud och förordnande av god man från utgången av det år då åtgärden förföll eller förlorade sin verkan samt för uppgifter om konkurs och ackord från utgången av det år då förtärandet avslutades. För övriga uppgifter räknas tiden från utgången av det år under vilket målet avslutades. Uppgifter enligt 4 och 5 §§ skall bevaras så länge annan uppgift om personen förekommer i registret.

Uppgift som inte längre får bevaras skall gallras ur registret senast tre månader efter bevaringstidens utgång.

Regeringen får föreskriva att vissa av de uppgifter som avses i 6 § 1–11 får bevaras under högst fem år, om särskilda skäl föreligger.

Denna lag träder i kraft, i fråga om 11 § första och andra styckena den 1 januari 1987, och i övrigt den 1 september 1986.

2 Förslag till Lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100)

LU 1985/86: 36
Bilaga I

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1, 2 och 19 §§ sekretesslagen (1980: 100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Uppgift hos tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Har uppgifter erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Föreslagen lydelse

9 kap. 1 §²

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. *Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur register som avses i skatteregisterlagen (1980: 343) för uppgift som har tillförts sådant register.* Uppgift hos tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Har uppgifter erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst eller förmögenhet samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift samt skatte- och avgiftstillägg och förseningsavgift. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Sekretessen gäller inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs. Såvida inte beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga.
2. befrielse från tillämpning av bestämmelserna om beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid avyttring av aktier och liknande egendom i samband med strukturrationalisering.
3. rätt att erhålla avdrag vid taxeringen för avsättning till särskild nyan-skaffningsfond.
4. rätt att erhålla avdrag vid taxeringen för kostnad för exportkredit.

¹ Lagen omtryckt senast 1985: 1059.

² Senaste lydelse 1984: 949.

5. beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige när beslutet har fattats av forskarskattenämnden.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarandet vid beskattning eller om skatteregister.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

2 §

Sekretess gäller i

1. särskilt ärende om kontroll beträffande skatt eller om säkringsåtgärd i samband med sådan kontroll samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §.

2. ärende om kompensation för eller återbetalning av skatt.

3. ärende om anstånd med erläggande av skatt för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket *andra-fjärde* meningarna.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket *tredje-femte* meningarna.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende som avses i första stycket 2 och 3. I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

19 §³

Sekretess gäller inom exekutionsväsendet i mål eller ärende angående exekutiv verksamhet för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte uppgift om förpliktelse som avses med den sökta verkställigheten och inte heller beslut i målet eller ärendet.

Sekretess gäller hos kronofogdemyndighet för uppgift i det centrala skatteregistret om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Har uppgiften tillförts ett mål gäller dock första stycket.

Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur utskömningsregistret för uppgift som har tillförts registret.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år, såvitt angår uppgift om enskilds personliga förhållanden, och annars i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1986.

³ Senaste lydelse 1982: 454.

Skatteutskottets yttrande

1985/86:4 y

om terminalåtkomst för generaltullstyrelsen
till utsökningsregistret

LU 1985/86: 36
Bilaga 2

Till lagutskottet

Lagutskottet har begärt yttrande från skatteutskottet över proposition 1985/86:155 med förslag till utsökningsregisterlag m.m. jämte de med anledning av propositionen väckta motionerna 1985/86:540 och 542, allt såvitt avser frågan om generaltullstyrelsens terminalåtkomst till utsökningsregistret. Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

I propositionen föreslås en ny lag, benämnd utsökningsregisterlagen, med bestämmelser om det ADB-register som används inom exekutionsväsendet, det s. k. utsökningsregistret. I 8 § lagen föreskrivs bl. a. att generaltullstyrelsen (GTS) får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret avseende uppgifter om personer som förekommer hos myndigheten. Som skäl att ge tullverket denna terminalåtkomst anges i propositionen främst att det skulle underlätta tullverkets förfarande vid avräkning, men också registrets användning för utredningar i samband med tulltaxering och ekonomisk brottslighet åberopas.

I motion 542 av Gunnar Hökmark m. fl. (m) yrkas avslag på propositionen och att regeringen lägger fram ett nytt förslag till utsökningsregisterlag. Beträffande den föreslagna terminalåtkomsten för tullverket anser motionärerna att det från integritetssynpunkt är olämpligt att myndigheter utan exekutionsrättsliga uppgifter får terminalåtkomst till utsökningsregistret.

I motion 540 av Anne Wibble (fp) begärs att riksdagen uttalar att tullen inte bör få åtkomst till utsökningsregistret. Motionären anser att beredningen av förslaget är bristfällig på denna punkt. Dessutom finner hon det anmärkningsvärt att registret skall kunna användas för att bedriva vad som enligt hennes mening blir förundersökning i brottmål.

Enligt propositionen skall frågan om tullens terminalåtkomst ses i samband med registrets ändamål, som anges i 1 §. Av den paragrafen framgår att registret bl. a. skall få användas av myndigheter såväl inom som utanför exekutionsväsendet för avräkning enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. Enligt den lagen får det allmänna ta i anspråk i stort sett alla skatte- och avgiftsåterbetalningar för avräkning mot skatter, avgifter och böter som överlämnats för indrivning. Avsikten är att det allmänna i princip inte skall betala ut skatte- eller avgiftsbelopp till någon som står i skuld för skatter, avgifter eller böter. Man har därför förutsatt en omfattande kommunikation mellan de restituerande myndigheterna och kronofogdemyndigheterna, som prövar fråga om avräkning.

Avräkningsförfarandet berör för tullverkets vidkommande främst återbe-

talningar som aktualiseras av beslut om omtulltaxering eller restitution. Utbetalningarna går dels till s. k. kreditimportörer, som ADB-registreras hos GTS, dels till kontantbetalare. Enligt vad utskottet erfarit uppgår antalet återbetalningar till ca 20 000 om året, varav något hundratal avser kontantbetalare och resten kreditimportörer. Vidare har utskottet erfarit att 1-2 % av antalet ärenden blir aktuella för avräkning och att utbetalningarna beloppsmässigt sammanlagt uppgår till ca 200 milj. kr. per år.

Enligt GTS föreskrifter om handläggningsrutiner för verkställigheten av avräkningen (författningsmeddelande 1985:24) får kommunikationen med kronofogdemyndigheten inte ske genom samkörning av GTS register över kreditimportörer med utsökningsregistret. När återbetalning blir aktuell skall i stället till kronofogdemyndigheten översändas en skriftlig förfrågan om belopp att avräkna finns eller inte. Sedan svar inkommit från kronofogdemyndigheten skall visst kameralt arbete utföras. Därefter verkställs utbetalningen om inte svaret från kronofogdemyndigheten föranleder annat. Kommunikationsförfarandet med kronofogdemyndigheten tar normalt fem dagar i anspråk.

Enligt utskottets uppfattning skulle det ovan nämnda förfarandet kunna göras mycket smidigare och resurser frigöras för väsentligare göromål om tullverket, som föreslagits i propositionen, får terminalåtkomst till utsökningsregistret. Mot bakgrund härav delar utskottet finansministerns uppfattning att GTS skulle vinna på att avräkningsförfarandet sker med hjälp av terminalåtkomst till utsökningsregistret. Vidare vill utskottet peka på att tullverkets arbete med att bestämma och bära upp tull, mervärdeskatt och andra skatter och avgifter vid införsel gör det i många fall lika angeläget för tullverket att genom terminalanslutning få åtkomst till detta register som för andra skattemyndigheter. Utskottet anser också att förslaget, som granskats och lämnats utan erinran av lagrådet, är tillräckligt väl berett för ett positivt beslut i frågan.

Av det sagda följer att skatteutskottet – från de synpunkter utskottet har att beakta – tillstyrker propositionen såvitt avser frågan att ge GTS terminalåtkomst till utsökningsregistret. Samtidigt avstyrker utskottet motionerna 542 och 540 i denna del.

Stockholm den 13 maj 1986

På skatteutskottets vägnar

Jan Bergqvist

Närvarande: Jan Bergqvist (s), Knut Wachtmeister (m), Olle Westberg (s), Kjell Johansson (fp), Stig Josefson (c), Torsten Karlsson (s), Bo Lundgren (m), Anita Johansson (s), Britta Bjelle (fp), Karl Björzén (m), Karl-Anders Petersson (c), Tommy Franzén (vpk), Sverre Palm (s), Kjell Nordström (s) och Erkki Tammenoksa (s).

Knut Wachtmeister (m), Kjell Johansson (fp), Bo Lundgren (m), Britta Bjelle (fp) och Karl Björzén (m) anser att de två sista styckena av utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Utskottet vill för sin del betona att uppgifterna i utsökningsregistret, som i huvudsak avser huruvida en person häftar i skuld som överlämnats för *indrivning*, är av mycket integritetskänslig karaktär. Enligt utskottets mening bör därför åtkomsten genom terminalanslutning förbehållas en begränsad krets, och den föreslagna åtkomsten för tullverket inger utskottet starka betänkligheter. Tullverket har enligt utskottets uppfattning inget oavvisligt behov av terminalåtkomst, eftersom man etablerat fungerande rutiner för återbetalningsärendena. Utskottet anser vidare att, med hänsyn till frågans grannliga karaktär, ärendet hade bort beredas mera ingående på denna punkt och t. ex. remissbehandlas med datainspektionen.

Med hänsyn till vad anförts tillstyrker utskottet motion 542 i denna del och avstyrker propositionen i motsvarande del. Härigenom får även motion 540 anses tillgodosedd.